

GUIA DOCENT
CURS 2023-24

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom	Història de la Filosofia Catalana
Codi	221023
Titulació	Batxillerat en Filosofia
Curs	Tercer
Semestre	Anual
Crèdits ECTS	5
Caràcter	Obligatòria
Mòdul	Formació bàsica
Universitat	Ateneu Sant Pacià
Horari	Primer semestre: dimarts: 10:05-10:55; segon: dilluns 11:15-13.
Professor/s	Ignasi Roviró
Descriptor	Deixant oberta la qüestió de si existeix o no una filosofia "catalana", amb aquells trets peculiars que la diferenciïn d'altres filosofies "nacionals" com l'anglesa, l'alemanya o la francesa, aquest curs pretén donar una informació segura, qualificada i, en la mesura del possible, de primera mà, sobre el desenvolupament del pensament filosòfic en els països catalans, sobretot en la seva època culturalment més creadora, l'Edat Mitjana i el primer Renaixement.
Modalitat de impartició	Presencial
Llengua	Català

Docent	
Nom	Ignasi Roviró
Departament	Història de la Filosofia i de la Ciència
Despatx	
e-mail	iroviro.filosofia@edusantpacia.cat
Telèfon	964541600
Horari de tutories	Dilluns de 9 a 10h.

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura
Aportació al perfil professional de la titulació
Aprofundir en la capacitat d'anàlisi i crítica dels textos i les problemàtiques
Prerequisits
No es demana cap prerequisit

Competències - Objectius
Competències de l'assignatura
Competències Generals
CG1. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir coneixements generals bàsics sobre l'àrea d'estudi (filosofia i humanitats), partint de llibres de text avançats i incloent cada vegada més els grans clàssics i les monografies més importants. CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació amb els textos d'alt nivell cultural. CG10. Que l'alumne sigui capaç de saber reconèixer noves situacions i idees i de posicionar-se de forma personal i fonamentada. Que sigui capaç, per tant, de reunir i interpretar les dades rellevants d'un text o d'un problema per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre qüestions d'índole social, científica o ètica. CG11. Que l'estudiant adquireixi habilitats analítiques i sintètiques pel que fa a fenòmens culturals d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada a la resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines. CG 16. Que l'alumne sigui capaç de comunicar-se correctament de forma oral i escrita en català i castellà, adquirint una bona capacitat d'exposició i d'explicació, tant a nivell oral com escrit, i sabent dirigir-se tant a públics especialitzats com no especialitzats.
Competències Específiques (Mòdul: formació bàsica)
CE3. Que l'estudiant sigui capaç d'adquirir un coneixement històric sistemàtic, crític i profund de les grans èpoques, dels grans autors i dels grans textos de la tradició filosòfica occidental, de les seves teories i arguments, de la seva terminologia i de les principals interpretacions que han suscitat els seus escrits. CE7. Que l'estudiant sigui capaç d'adquirir un coneixement fonamental dels autors, teories, conceptes, problemes, arguments i textos que constitueixen la història de la filosofia catalana, la seva connexió amb el context espanyol i europeu corresponent, així com les interpretacions més importants a les que aquests autors i obres han donat lloc.

BLOCS TEMÀTICS I CONTINGUTS

Continguts – Unitats Temàtiques
UNITAT 1:
Tema 1: Els orígens medievals. Els països catalans com a lloc de coexistència de cultures. L'ambient cultural a la cort de Jaume I. La protecció a la cultura literària, jurídica i religiosa. Sant Ramon de Penyafort (1185-1275): les <i>Decreta/es</i> i la <i>Summa de Paenitentia</i> . Influències orientals en la cort de Jaume I: el <i>Libre de saviesa</i> ; Jafudà
UNITAT 2:
Tema 2: Ramon Martí i la controvèrsia cristiano-judeo-musulmana. Ramon Martí i el diàleg intercultural. Vida i obra apologètica. Semblances i diferències amb l'acció lul·liana

UNITAT 3
Tema 3: Ramon Llull
Ramon Llull (1235-1316). Vida, moment històric i obres. El pensament i la influència de R. Llull: a) el diàleg interreligiós, l'apologètica: el <i>Libre del gentil e dels tres savis</i> (1274-76); b) La desaparició de la notació algebraica en l'Art i l'enciclopèdia de les ciències: l' <i>Arbre de sciencia</i> (1295-96) i e) la mística lul·liana del <i>Libre de contemplació en Déu</i> (1273-74).
UNITAT 4
Tema 4: Arnau de Vilanova: la polèmica antiescolàstica, el profetisme escatològic i les bases antropològiques del seu projecte espiritual.
Arnau de Vilanova (1238/40-1311). Vida i escrits. La seva posició antiescolàstica. La filosofia natural i mèdica. La reforma social.
UNITAT 5
Tema 5: Els representants de l'Escolàstica tradicional: G. Terrena i G. Rubió. La concepció política de F. Eiximenis.
5.1 La figura de Francesc Eiximenis. Vida i obra.
5.2 Els altres representants
UNITAT 6
Tema 6: Pervivència de l'Escolàstica i del Lul·lisme fins el s. XVII
6.1 Nicolau Eimerich
6.2 Sant Vicenç Ferrer
UNITAT 7:
Tema 7: L'humanisme
7.1: El literari: Bernat Metge, Antoni Canals, Anselm Turmeda
7.2: El filosòfic: Ramon Sibiuda i Joan Lluís Vives
UNITAT 8
Tema 8: Del s. XVIII al XIX
8.1 Gregori Mayans i Andreu Piquer. L'escola jesuítica de Cervera del XVIII
8.2 La filosofia del sentit comú: J. Balmes, R. Martí d'Eixalà, X. Llorens i Barba; els metges filòsofs: M. Cubí, J. de Letamendi, P. Mata i Fontanet; l'anarquisme: J. Pi i Margall, i la filosofia científica: R. Turró
UNITAT 9
Tema 9: Panorama del segle XX: dels inicis fins a l'exili
9.1 Eugeni d'Ors. L'escola de Barcelona: J. Xirau, J. Serra Hunter, F. Mirabent, E. Nicol i J. Ferrater Mora

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura
Metodologia Presencial
<ul style="list-style-type: none"> - exposició del professor - exposició de l'estudiant - debats - examen final (escrit) Ensenyament-aprenentatge dirigit: <ul style="list-style-type: none"> - lectures orientades. - tutories individuals. - treball escrit individual i exposició a l'aula.

Ensenyament-aprenentatge autònom:
 - lectures complementàries proposades pel professor.
 - estudi personal.
 - cerca d'informació i materials.

RESUM D'HORES DE TREBALL DE L'ALUMNAT			
MODALITAT PRESENCIAL			
Treball a l'aula		Treball o activitats fora de l'aula	
Classes magistrals	Examen	Tutories personalitzades i col·lectives	Treball personal
42	10	15	58
CRÈDITS ECTS: 5			125

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

MODALITAT PRESENCIAL		
ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	CRITERIS	PES
Treball de lectura comprensiva dels temes i lectures proposades pel professor	Subratllar les idees claus, relacionar-les amb les temàtiques d'altres autors. Comprensió analítica i sintètica	80
Intervencions i exposicions a classe	Aportacions que facin avançar i aprofundir en la temàtica exposada o general del curs. Es valorarà també aquelles aportacions que connectin amb temes generals i específics de la filosofia i que siguin objecte de la formació acadèmica	20

*Per a poder realitzar la prova escrita tant de la convocatòria ordinària com extraordinària cal haver realitzat la resta d'activitats que són objecte d'avaluació.

CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA (PRESENCIAL):

Els criteris d'avaluació són els mateixos que en la convocatòria ordinària, per la qual cosa cal aportar totes les activitats d'avaluació considerades en el curs. Es guardaran les notes de les activitats realitzades, a l'espera de que es realitzin les activitats pendents. En aquesta avaluació s'aplicaran els mateixos criteris de ponderació que en l'avaluació ordinària.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia Bàsica
Abellán, J.L.: <i>Historia del pensamiento español</i> 4 vol. Espasa Calpe.
Berrio, J.: <i>El pensament filosòfic català</i> . Bruguera. Barcelona, 1966.
Bilbeny, N.: <i>Filosofia contemporània a Catalunya</i> . Edhasa, 1985.
Carreras Artau, T. i J.: <i>Historia de la filosofía española. Filosofía cristiana de los S. XIII al XV</i> . 2 vol. Real academia de las ciencias exactas. Madrid, 1943. Reeditat per l'IEC.
Carreras Artau, T.: <i>Estudios sobre Médicos-Filósofos españoles del siglo XIX</i> . CSIC, 1952.

Carreras Artau, T.: *Història del pensament filosòfic a Catalunya*. Llibreria Catalònia, 1931.
Díaz, G.: *Hombres y documentos de la filosofía española*. C.S.I.C., 1980. 3 vol. I.
actualitzacions posteriors
VVAA: *La filosofía a Catalunya durant la transició (1975-1985)*. Fundació Acta. Quaderns
núm. 4.
Fraile, G.: *Historia de la filosofía española*. Edició revisada per T. Urdanoz. Madrid, 1971. J.
Maragall: *El pensament filosòfic. Segles XVIII i XIX*. Dopesa, 1978.
Lluís Font, P.: *Esquema històric de la Filosofia Catalana*. Rev. Enrahonar. 10 (1984).
Solana, M.: *Historia de la filosofía española. Epoca del renacimiento (S. XVI)*. 3 Vol. Real
academia de las ciencias exactas. Madrid, 1940.
Trias Mercant, S.: *Història del pensament a Mallorca*. Ed. Moll. Mallorca, 1985.

Bibliografia Complementària

Bada, J. i G. Samper: *Catalònia religiosa*. Ed. Claret. Barcelona, 1991.
Batllori, M.: *Vuit segles de cultura catalana a Europa*. Ed. Selecte, 1958.
Elias de Tejada, F.: *Las doctrinas políticas en la Cataluña Medieval*. Barcelona, 1950.
Elias de Molins, F.: *Diccionario de escritores y artistas catalanes del s. XIX*. Barcelona, 1889.